

Priče trpljenja Gospodovega

Judež skušan

Drugi del

»Rad bi vedel,« je spet začel, »kdo sem in kako mi je ime. Nisi še uganil? Povedal ti bom samo, da sem star sovražnik Boga in njegovih otrok; sovražnik, bi dejal, že iz načela. Malo prej si priznal, da kdaj pa kdaj začutiš v sebi sovraštvo do Jezusa: rekel si, nikar se ne bori zoper resnico. Če si upaš brez hinavščine pogledati svojo dušo v obraz, boš odkril, da je tista ljubezen, ki misliš, da jo čutiš do Njega, le še bolj hinavska in strašnejša podoba tvojega sovraštva. Delaš se, da ga ljubiš, želiš ga ljubiti le zato, ker čutiš, da ga sovražiš, preveč sovražiš, sovražiš vedno bolj.

Poslušaj me, Judež, ne hodi od mene. Nisem se zmotil, ko sem se ti približal. Ustvarjena sva, da bova prijatelja in jutri morebiti brata.

Znaš brati v srcih ko jaz. Vse, kar sem ti rekel, je bila igra, da te ne bi takoj spočetka oplašil, da bi te preskusil, da bi zmeril tvojo dušo. Zdaj te poznam bolje, Judež, zdaj ti lahko govorim brez tenčic in opreznosti. Branil si se izdati Jezusa, dokler sem te hotel prepričati, da bi ta izdaja privedla do njegove zmage. Ne boš se ga pa branil prodati, ko boš zvedel, da ga bodo celo mučili in umorili. Prodaj ga, Judež, prodaj, čeprav za majhen denar, saj bo najino utešeno sovraštvo poplačalo vsako žrtev. Spravi jim ga v roke, Judež, pelji ga v klavnico! Tvoj sovražnik je, sovražnik vseh ljudi in spravili ga bodo s poti.

Nemara misliš, da je Bog ali Sin božji? Saj vendar nisi lahkoveren kot Peter ali otročji kot Janez: tvoj jasni um ne more verovati v božanstvo, ki si ga lasti. Zatrdno vem, da ni Bog, da ni zmožen delati čudežev, ki so lastni Bogu. Pred tremi leti sem imel v puščavi z Njim dolg pogovor, ker sem hotel jasno videti v njegovo bit. Bog, ki hodi po zemlji zakrinkan v človeka, je vznemirjajoč gost. Prosil sem ga, naj mi da le dva dokaza za svojo nadnaravno moč: naj se vrže z vrha templja in naj spremeni kamne v kruh. Odgovoril mi je z navedki iz svetih knjig, a ni hotel storiti, kar sem ga prosil; ni hotel, ker ni znal. Ta dva preprosta čudeža bi bila za pravega Boga otroška igrača. Bog je nebeško bitje in se ne more bati, da bi padel na

zemljo; Bog je ljubezen in moč, in ne bi se branil spremeniti kamnov v kruh, da pokaže svojo moč in ljubezen do ljudi. In če bi ostal še kak dvom o tem, da je človek, vedi, da je po nekaj dneh, ki jih je brez jedi prebil v puščavi, začutil glad. Pravi Bog tudi pod človeško podobo ne more nikdar čutiti, da ga muči lakota. In ti veš bolje od mene, da rad sprejema vabila na prijateljske večerje in ženitovanjske pojedine.

Ne boj se torej ničesar. Človek je kakor ti in nič več kakor človek. Če ga izdaš, se ne bo mogel maščevati ne zdaj ne kasneje. Prijeli ga bodo in se bo pustil prijeti; bičali ga bodo in se bo pustil bičati; razpeli ga bodo na križ in se ne bo nič upiral. Čutil bo bolečino ko sleherni človek, prelil bo kri ko sleherni človek, vpil bo in klical Boga, kakor delajo vsi ljudje.

Ničesar se ne boj, Judež, prodaj ga in reši zemljo tega sovražnika. Če bi imel še kaj pomislekov, ali bi ga izdal ali ne, se spomni, da te je On že izdal. Ve, da je denar kužen in poguben, in se ga tako boji, da se davčnega novca niti dotakniti ni hotel. Ve, da denar človeka umaže in kvari, ga žge in daje satanu v oblast. In komu ga je izročil, da ga ima, hrani in upravlja? Izročil ga je tebi, Judež, ko da bi ti ne bil apostol, marveč sovražnik. Poglej samo, kako vse drugače ravna s tvojimi tovariši! Peter je njegov oblastnik in njegov namestnik, Jakob njegov glasnik, Janez najljubši služabnik, njegov manjši brat. Kaj si pa ti? Nosilec mošnje, človek, ki šteje in spravlja denar, tisto, kar velja za kugo, znamenje podlega skopuha, lakomnega tatu, bogatina, ki mu je usojen pekel. Jezus te je postavil v nevarnost, vedoč, da nevarnosti ni moči ubežati. Prisilil te je, da si varuh stvari, ki se mu najbolj studi. Ni torej ravnal s tabo kakor z učencem in prijateljem, marveč slabše kakor bi ravnal s sovražnikom. Naredil je iz tebe človeka, ki je svojim tovarišem v posmeh in tarča za njihovo zbadanje. Skratka, izdal te je. Obljubil ti je odrešenje, a daje ti sramoto: poklical te je v življenje duha, pa te obsoja na posel z rečjo, katero ima sam za najbolj ostudno in strupeno blago. Torej mu nimaš biti za kaj hvaležen. Izdal te je, kakor ni izdal nikogar. Maščuj se, Judež, neusmiljeno se maščuj!«

Neznanec je umolknil, a njegova trda roka je še huje težila Judeževo ramo. Apostol se ni več branil, ni več skušal pobegniti. Zdelo se je, da se mu je duša vsa skrčila in skrila v notranjost: obraz je bil zdaj le še meso brez izraza, snov brez življenja. Nebo se je bilo še bolj užalostilo; pokrilo se je s progastimi, lisastimi, bolnimi oblaki, z zlokobnimi in mrkimi oblaki: človek bi dejal, da je po vsem nebu razlita gniloba.

Neznanec je spet spregovoril:

»Judež, me poslušáš? Boš imel moči, da storiš, kar ti pravim? Si pripravljen sprejeti svojo strašno dolžnost? Pomisli: s tem, da izročiš Kristusa sodnikom, se ne boš maščeval samo zase in za zločin, ki ga je zagrešil, marveč boš vse človeštvo rešil divjega sovražnika. Prišel je pod videzom angela, v resnici pa je okrutna pošast in preganjalec.

Če dobro pogledaš, vidiš, da je ves njegov nauk v tem, da zahteva od človeka nemogoče. Ljudje morajo delati tisto, česar jim sploh ni moči storiti, če ne, so obsojeni na peklenki ogenj. Človeškemu rodu daje najbolj nečloveško izbiro: zatajiti lastno bit ali goreti v večnem ognju. Po njegovem nauku ni druge poti za rešitev.

Zahteva samo tisto, kar je v naglobljem nasprotju z vašo naravo, tisto, česar ne bo človek nikdar znal, ne mogel storiti.

Vi ljubite očeta in mater, brate in sestre, ženo in otroke, On pa zahteva, da zapustiš tiste, ki so tvojemu srcu najdražji, in — ko da to še ne bi bilo dovolj — da jih celo zasovražiš.

Hoče, da na zlo odgovarjaš z dobrim, in tako daje poguma mogočnikom, da te napadajo, tatovom, da ti kradejo, nasilnikom, da te ubijajo.

Ukazuje ti, da odpustiš sovražnikom, da jih celo ljubiš, in tako jemlje pogum in nalaga kazen vsem tistim, ki te ljubijo, ker bodo manj poplašani kakor oni, ki te sovražijo.

Opominja te, da ne smeš misliti na jutri. Tako te zavaja v nevednost, v glad in v pogubo, zakaj vedeti ni mogoče brez pogleda v bodočnost, in življenje družin in kraljestev temelji na previdnosti.

Ljubi samo siromake in hoče, da tudi bogati osiromašijo. A ko bodo vsi siromaki, kdo bo dajal dela težaku, kdo bo stisnil miloščino sestradanemu, kdo preživljal bolne, kdo plačeval davke, ki služijo za vzdrževanje reda in za varnost držav in ljudstev?

Išče otroke in trdi, da moramo postati podobni otrokom, če se hočemo zveličati; a kako se bo mogel odrasel in zrel človek, človek z razumom in poln učenosti, vrniti v slepo nebogljenost detinstva? Ali bodo morali torej ljudje bolj ceniti otroško

slabost ko moško moč, detinsko nevednost bolj od modrosti očakov? Družba otrok ne bi mogla obstati in živeti niti teden dni.

Kraljestvo, ki ga obljublja On, ni, kakor vidiš, kraljestvo nebes, marveč kraljestvo nemožnosti. Zahteva od človeka tisto, kar bi uničilo življenje in človeško sožitje, zapoveduje nekaj, kar pomeni za človeka norost in samomor. In čeprav zahteva del in dejanj, ki presegajo človeške moči, ne pozna usmiljenja do onih, ki ne morejo izpolniti tistega, česar noben Adamov otrok ne more izpolniti. Se spominjaš kazni, ki jo je obljubil lenim devicam in neposlušnim povabljenecem? Mraz, tema ali ogenj. Ta Učenik ljubezni neprenehoma grozi z zunanjo temo in večnim ognjem tistim, ki ne poslušajo njegovih zapovedi — onih zapovedi, ki jih nikdar noben človek ne bo mogel izpolniti, tudi če bi hotel.

Kako bi dejal osebi, ki zahteva nemogoče in obljublja strašne kazni človeku, ki ne stori tistega, česar storiti ne more? Sovražnik človeštva, preganjalec in trinog človeštva. Zakaj se ne podvizaš, da bi rešil svoje brate tega nevarnega Nasprotnika? Nekateri slepci, ki so jih prevarale njegove medene besede, ga imenujejo Odrešenika; v resnici pa boš ti, Judež, pravi osvobodilec in rešitelj ljudi, če ga spraviš s sveta. Pojdi, brat, in stori brž, kar sem ti rekel storiti, k čemur te sili ljubezen do ljudi in sovraštvo do Njega. Izdaj Onega, ki te je izdal, pošlji v smrt Tistega, ki hoče obsoditi vse druge na življenje, hujše od smrti! Pogum, Judež, jaz bom s teboj vse do zadnjega. In glej — znamenje in pečat najinega bratstva.«

Pri teh besedah je Neznanec vstal, objel negibnega Judeža s koščnimi rokami in mu pritisnil na usta dolg poljub. Judež na ta poljub ni odgovoril, a nenadoma se je čutil rešenega začaranosti, ki ga je ovijala in tlačila vse do tega trenutka. Zaprl je oči. Ko jih je spet odprl, je bil satan izginil.

Judež se je spustil v tek čez molčeče in temačno polje. Mislil je, da gre proti Betaniji. A došel je do jeruzalemskih vrat, ne da bi bil zapazil cesto. Padla je noč. Judež je na slepo blodil po temnih ulicah. Na mah, ne da bi vedel kako, se je znašel pred Kajfovo palačo — in vstopil.